Dosarul nr. 21rji-55/25 Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana
Nr. PIGD: 1-25080788-02-21rji-11092025 Judecător: Ciobanu Sergiu

D E C I Z I E

7 mai 2026 mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător Bulhac Ion
Judecătorii Pîslariuc Vitalie și Mămăligă Natalia

examinând în procedură scrisă, *fără participarea părților,* în ordine de recurs, recursul declarat de condamnatul Danileico Ivan, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 24 iulie 2025, prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată plângerea condamnatului Danileico Ivan, împotriva administrației instituției penitenciare nr. 15- Cricova, care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate, cu privire la constatarea deținerii în condiții de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru perioada 21.05.2024 - 17.06.2025 (data prezentării raportului nr. 2/1115 din 17.06.2025).

Procedura de înștiințare a părților legal executată.

Verificând legalitatea hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal,–

A C O N S T A T A T:

Soluția și argumentele instanței de fond:

La 06.06.2025, în adresa Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Danileico Ivan, deținut în Penitenciarul nr. 15- Cricova, prin care solicită constatarea condiţiilor inumane și degradante de detenție în Penitenciarul nr. 15- Cricova.

În argumentarea cererii invocă că, celulele sînt supraaglomerate, iar condițiile igienice sînt deplorabile, la fel a menționat că, s-a adresat cu mai multe cereri către mai multe instituții, care au constatat că, condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 15 -Cricova nu corespund normelor în vigoare.

La fel a făcut referință la o încheiere judecătorească prin care s-a constatat detenția sa în condiții contrare art. 3 CEDO, inclusiv în Penitenciarul nr. -15 Cricova.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 24 iulie 2025 s-a respins ca fiind neîntemeiată plângerea condamnatului Danileico Ivan, împotriva administrației instituției penitenciare nr. 15 Cricova, care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate, cu privire la constatarea deținerii în condiții de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru perioada 21.05.2024 - 17.06.2025 (data prezentării raportului nr. 2/1115 din 17.06.2025).

Solicitările recurentului:

Nefiind de acord cu încheierea primei instanţe, *condamnatul Danileico Ivan a înaintat cerere de recurs, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea încheierii instanţei de fond şi remiterea cauzei la rejudecare în prima instanţă.*

În motivarea cererii de recurs indică că instanța nu a examinat și nu a dat o apreciere efectivă argumentelor invocate în plângere referitoare la condițiile de detenție în care este deținut, precum și rapoartelor internaționale privind condițiile de detenție.

Totodată, consideră că instanța nu a analizat complet și obiectiv materialul probator administrat, pronunțând o soluție lipsită de suport probator și fără o motivare corespunzătoare.

Procedura de citare a părților.

Conform prevederilor art. 447 alin (1) și (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Astfel, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței, fiind întreprinse toate măsurile necesare privind citarea participanților la proces, și ținând cont de faptul că, spața deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

Aprecierea instanței de recurs:

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate şi cercetând materialele cauzei, Colegiul penal conchide că recursul declarat este fondat şi pasibil de a fi admis, cu casarea încheierii și remiterea cauzei la

rejudecare, în aceeaşi instanţă, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

Conform art. 437 alin.(1) pct. 4) din Codul de procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

În acord cu art. 448 alin.(1) din Codul de procedură penală, judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs. Instanţa de recurs este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

În conformitate art.449 din Codul de procedură penală, judecând recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menţinînd hotărârea atacată, dacă: a) recursul este nefondat; b) recursul este depus peste termen; c) recursul este inadmisibil; 2) admite recursul, casînd hotărârea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: a) dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod; b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dacă prin aceasta nu se agravează situaţia inculpatului; c) dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare; d) dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanţa de recurs. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător. Trimiterea la rejudecare a cauzei poate fi dispusă o singură dată. În cazul în care după rejudecarea cauzei eroarea judiciară nu a fost corectată de instanţa de fond, instanţa de recurs înlătură omisiunile la judecarea recursului.

Conform art. 469 Codul de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume: *17[1]) constatarea condiţiilor de detenţie a condamnaţilor.*

Din materialele cauzei rezultă că condamnatul Danileico Ivan, aflat în stare de detenţie în Penitenciarul nr. 15 - Cricova, a formulat plângere invocând condiţii de detenţie incompatibile cu exigenţele art. 3 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului. Cu toate acestea, instanţa de fond, examinând cauza, nu a procedat la o analiză efectivă a circumstanţelor concrete invocate de condamnat şi nu a intrat în esenţa argumentelor prezentate, limitându-se exclusiv la preluarea şi reproducerea concluziilor generale expuse în raportul administraţiei penitenciarului, potrivit căruia condiţiile de detenţie „corespund minimului necesar”.

Verificând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, instanţa de recurs constată că, instanţa de fond a examinat cauza fără a cerceta circumstanţele cazului minuţios sub toate aspectele în raport cu probele cauzei date.

Instanţa de fond a omis să aprecieze în mod critic şi autonom informaţiile furnizate de administraţia penitenciarului, fără a verifica dacă acestea reflectă situaţia reală şi individuală a condamnatului Danileico Ivan, astfel cum aceasta se

prezintă în raport cu standardele impuse de art.3 CEDO. Or, simpla constatare formală a existenţei unor condiţii materiale generale – precum accesul la hrană, iluminare, apă, igienă, activităţi recreative sau încălzire – nu este suficientă pentru a exclude existenţa unui tratament inuman sau degradant, în lipsa unei evaluări concrete a modului în care aceste condiţii se răsfrâng asupra persoanei private de libertate.

Instanța de recurs remarcă, că motivarea instanței de fond, referitor la respingerea ca neîntemeiată a plângerii împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie în Penitenciarul nr. 15 – Cricova, raportată la prevederile art. 473^2 – 473^4 din Codul de procedură penală este neîntemeiată, mai mult ca atât conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, ultima indică în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenţiei consfinţeşte una din cele mai fundamentale valori ale unei societăţi democratice. Aceasta interzice, în termeni absoluţi, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanţe şi de comportamentul victimei (cauza *Mozer c. Republicii Moldova şi Rusiei*, 23 februarie 2016, § 117; cauza *Rotaru c. Moldovei*.â, 15 februarie 2011, §30; cauza *Ciorap c. Moldovei*, 19 iunie 2007, § 62).

Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul și metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției și că având in vedere exigențele detenției, sănătatea și integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare (cauza Kudla c. Poloniei. 26 octombrie 2000. § 94). Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, trebuie luate în considerație efectele cumulative ale acestor condiții, precum și durata detenției (*Oslrovar c. Moldovei*. 13 septembrie 2005, § 80).

În mod esenţial, instanţa de fond nu a analizat situaţia personală a condamnatului Danileico Ivan, durata expunerii sale la condiţiile de detenţie, spaţiul personal efectiv de care acesta a beneficiat, impactul supraaglomerării asupra vieţii sale cotidiene, condiţiile sanitare reale din celula în care a fost plasat, precum şi efectele cumulative ale tuturor acestor factori asupra demnităţii sale umane. Or, potrivit jurisprudenţei constante a Curţii Europene a Drepturilor Omului, evaluarea compatibilităţii condiţiilor de detenţie cu art. 3 CEDO nu se face în abstract, ci printr-o analiză globală şi individualizată, care ţine cont de ansamblul circumstanţelor concrete ale fiecărui caz.

Instanţa de fond nu a analizat dacă spaţiul personal real al condamnatului corespunde standardelor minime stabilite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului şi fără a evalua consecinţele supraaglomerării asupra condiţiilor de viaţă

zilnică ale acestuia. În egală măsură, instanţa nu a examinat dacă accesul la grupul sanitar, la duş, la aer liber şi la lumină naturală a fost efectiv, constant şi neîngrădit, ci a acceptat necritic afirmaţiile generale ale administraţiei penitenciarului, formulate într-un limbaj standardizat şi abstract.

Mai mult, instanţa nu a verificat dacă condiţiile descrise în raport au fost asigurate efectiv condamnatului pe întreaga perioadă a detenţiei sau dacă acestea reprezintă doar o descriere formală a cadrului normativ şi logistic al penitenciarului. Or, raportul administraţiei penitenciarului conţine informaţii generale privind dotarea instituţiei, investiţii efectuate în anii anteriori şi existenţa unor facilităţi comune, fără a stabili în mod concret dacă şi în ce măsură condamnatul Danileico Ivan a beneficiat personal de aceste condiţii, în mod continuu şi efectiv.

Aderent, instanţa de fond nu a analizat nici caracterul cumulativ al condiţiilor de detenţie invocate, deşi, potrivit standardelor CEDO, chiar şi condiţii care, analizate separat, ar putea părea acceptabile, pot conduce, prin efectul lor combinat şi prin durata aplicării, la constatarea unui tratament inuman sau degradant. Lipsa unei asemenea analize globale şi individualizate privează hotărârea instanţei de fond de o motivare suficientă şi pertinentă.

Prin urmare, se constată că instanţa de fond nu şi-a exercitat rolul activ în examinarea cauzei şi nu a realizat un control judiciar efectiv asupra condiţiilor de detenţie ale condamnatului, limitându-se la validarea poziţiei administraţiei penitenciarului, fără a supune aceste informaţii unei evaluări critice şi fără a le corela cu standardele impuse de art. 3 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului. Această omisiune echivalează cu o lipsă de analiză în esenţă a plângerii formulate şi constituie un viciu grav de motivare, care impune casarea hotărârii instanţei de fond şi rejudecarea cauzei, cu efectuarea unei analize reale, individualizate şi conforme exigenţelor Convenţiei.

Astfel, Colegiul penal apreciază ca fiind neîntemeiate concluziile instanței de fond precum că, Penitenciarul nr. 15 – Cricova asigură deținuților minimul necesar, or în acest sens nu a fost adusă nici o probă de către instituția penitenciară, ori potrivit art.473^3 alin. (2) Codul de procedură penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat sau prevenit şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituţiei penitenciare.

Prin urmare, reieșind din norma legală menționată supra, se atestă că, instituția penitenciară urma să prezinte informații prin care să combată argumentele condamnatului. Astfel, se conchide că, prima instanţă, deşi era obligată să argumenteze convingător fiecare motiv invocat în parte, a ignorat prevederile legale şi a pronunţat o încheiere nemotivată.

În concluzie, instanța de recurs învederează că, aspectele invocate de către administrația penitenciarului și reiterate de judecătorul fondului nu sunt fundamentate pe careva probe, iar pentru a aprecia credibilitatea uneia dintre părți, în lipsa altor dovezi, instanța de judecată urmează să se bazeze pe rapoartele organizaţiilor naționale și internaţionale ce țin de acest aspect.

La constatarea condiţiilor de detenţie, instanţa naţională va ţine cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidenţa articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanţele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătăţii victimei.

CtEDO a constatat că, anumite condiţii de trai ale deţinuţilor constituie tratamente inumane şi/sau degradante, şi anume: suprapopularea din penitenciare - consideră că, fiecare deţinut trebuie să aibă un spaţiu de cel puţin 4 m^2; celulele nedotate, cu acces limitat sau lipsa accesului la lumina zilei, puţin sau deloc încălzite, fără sistem de ventilare, insalubre; lipsa posibilităţilor de recreare; lipsa hranei; lipsa unei asistenţe medicale corespunzătoare.

La caz, Colegiul penal indică, că instanța urma să ofere apreciere condiţiilor de detenţie invocate de către autorul plângerii, coroborate la poziţia autorităţilor instituţiei penitenciare consemnată în rapoartele anexate la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudenţa CEDO, cu referire la încălcarea art. 3. care prevede că „nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”.

În urma analizei efectuate a încheierii recurate, Colegiul penal ajunge la concluzia că prima instanță nu a oferit o apreciere amplă și suficientă pentru a putea fi stabilite toate circumstanțele care au fost invocate pe caz, ceea ce duce la trimiterea cauzei la rejudecare pentru a se expune asupra la toate materialele cauzei anexate și a-și motiva poziția prin prisma acestora.

Aderent, Colegiul penal stabilește că instanța de judecată menționează că, deși de către instituția penitenciară au fost invocate un șir de argumente privind condițiile de detenție potrivit standardelor stabilite, în susținerea argumentelor date nu au fost prezentate careva probe.

Instanța de recurs punctează că la pct. 464 din hotărârea Guvernului nr.583 din 26.05.2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, se indică că fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătraţi, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit și ventilat conform normativelor de construcţii. Iar, pct.465 și pct. 468 ale aceleiași hotărâri stipulează că numărul deţinuţilor în celule este determinat de Codul de executare în funcţie de tipul penitenciarului şi regimul de detenţie, în celulele izolatorului disciplinar se deţine de regulă unu, dar nu mai mult de doi

deţinuţi. Fiecare deţinut este asigurat cu un loc individual de dormit, pe care se fixează o tăblie ce indică numele şi prenumele deţinutului.

La fel, în conformitate cu prevederile art. 224 Cod de executare, numărul maxim de condamnaţi admis pentru deţinere în penitenciar în regimuri separate se stabileşte de către ministrul justiţiei. La luarea deciziei, se ţine seama de condiţiile de menţinere a regimului existente în penitenciar.

Iar, art. 225 Cod de executare prevede că reamenajarea spaţiilor de deţinere existente şi construirea spaţiilor de deţinere noi se fac cu respectarea prevederilor legislaţiei naţionale şi a standardelor internaţionale în domeniu. Persoanele condamnate sînt cazate individual sau în comun. Camerele de cazare şi celelalte încăperi destinate persoanelor condamnate dispun de iluminat natural şi de instalaţiile necesare asigurării iluminatului artificial corespunzător. Norma de spaţiu locativ stabilit pentru un condamnat nu poate fi mai mică de 4 m^2. Condiţiile de cazare în spitalele penitenciare trebuie să corespundă normelor sanitare stabilite de Ministerul Sănătăţii, Muncii şi Protecţiei Sociale. În cazul în care capacitatea legală de cazare a penitenciarului este depăşită, şeful instituţiei are obligaţia de a informa directorul al Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor în vederea transferării persoanelor condamnate în alte penitenciare. Directorul al Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor stabileşte dacă transferul se impune, precizând penitenciarele în care vor fi transferate persoanele condamnate cu respectarea cerinţelor prevăzute de prezentul cod.

De asemenea, trebuie avut în vedere principiul proporționalității și evaluării contextuale, potrivit căruia instanța trebuie să coreleze condițiile de detenție nu doar cu standardele formale, ci și cu factorii obiectivi care țin de capacitatea sistemului penitenciar în ansamblul său. În contextul general al făcută cu o doză de realism instituțional.

Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța care a examinat fondul nu a efectuat, prin ce au fost încălcate normele dreptului procedural şi dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru admiterea recursului, casarea încheierii atacate şi remiterea cauzei la o nouă reexaminare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 447-449 alin. (1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E:

Admite recursul declarat de condamnatul Danileico Ivan, casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 24 iulie 2025, și remite cauza la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător ***Bulhac Ion***

Judecător ***Pîslariuc Vitalie***

Judecător ***Mămăligă Natalia***